

GAZETA OLSZTYŃSKA

Przedpłata:

„Gazeta Olsztyńska” z dod. „Przyjaciel Dziełek” wychodzi codziennie, z wyjątkiem niedziel i świąt i kosztuje mies. na pocztach 250 mk., z odnosz. do domu 259 mk., do Polski mies. 700 mk. lub 1400 mkp. które należy wpłacić na nasze konto w Banku Dyskontowym w Bydgoszczy.

Ojców mowy, ojców wiary
Brońmy zgodnie: młody, stary!

Niech będzie pochwalony
Jezus Chrystus!

Ogłoszenia

przyjmuje się za opłatą 15 marek za miejsce rządka sześciomiesięcznego. Wiersz reklamowy 50,— mk. Przy dochodzeniu sądowym należytości wszelkie rabaty tracą. Redakcja i Administracja: Olsztyn, Mühlstr. 2. Tel. 531. Reklamy zwraca się tylko na wyraźne żądanie

Rok XXXVII.

Olsztyn, na czwartek 18. stycznia 1923 r.

Nr. 13!

Polozenie w Kłajpedzie.

Kłajpeda, 16. 1. Noc przeszła spokojnie. W Kłajpedzie wydał rząd Simonaitisa kilka odezw. Wieczorem przyaresztowali Litwini burmistrza Grabow. Nad miastem ogłoszono stan oblężenia. Pucyści litewscy którzy wczoraj w południe wmaszerowali, zachowują się wobec ludności cywilnej spokojnie.

Francuzi w sile 20 chłopów bronili prefektury. Gdy jednakże granat ręczny wpadł przez okno i zabił 2 żołnierzy wywieszono białą chorągiew. Litwini wtargnęli następnie do prefektury, zdarli godła państw

szprzymierzonych i rozbroili Francuzów. Główna siła Francuzów znajduje się beczynnie w koszarach.

W toku wczorajszych walk zabito 2 Francuzów, trzech Litwinów i jednego cywila, kilka osób zostało ranionych. Zraniony przez nabój dyrektor banku Gross, zmarł.

Tylża, 15. 1. Pucyści litewscy wysłali telegram iskrowy z wiadomością o zdobyciu miasta. Dalej zdobyli 3 miotacze min, lekki karabin maszynowy, a 7 Francuzów i 15 kłajpedzkich policjantów wzięli w niewolę.

Stanowisko Polski w sprawie Kłajpedy.

Warszawa, 15. 1. Na konferencji, w której brali udział przedstawiciele Anglii, Francji, Japonii i Włoch omawiał minister spraw zagranicznych Skrzyński stanowisko Polski do zajęć w Kłajpedzie. Polska żąda natychmiastowego zlikwidowania awantury kłajpedzkiej.

Dalej donoszą gazety, że szef sztabu Piłsudski wyjechał do Brześcia Litewskiego i do Baranowicz. Wyjechał również mieli do Baranowicz minister wojny Sosnkowski i minister prac Darowski.

Dortmund zajęty.

Dortmund, 16. 1. Dziś przed południem o pół do 11-tej wmaszerowało do Dortmundu 15 oficerów francuskich i 100 chłopów piechoty w pełnym rynsztunku. Nadburmistrz nawołuje ludność do zachowania spokoju i powagi.

Do naszych Czytelników!

Drożyzna wciąż wzrasta! Pomimo wszelkich pogłosek jakie opiewały, że po Nowym Roku nastąpi znaczny spadek cen, promiwa te się nie spełniły. Marka spada raptownie z nią drożyzna coraz więcej. Wczoraj do... stał już na **15 800 mk.** Żadne inne przedsiębiorstwa nie przechodzą tak ciężkich walk o egzystencję jak właśnie wydawnictwa gazet. Abonament który ameldować musimy na pocztę o 4 tygodnie wczesniej okazuje się już za kilka dni za niski. W tych czterech tygodniach kilka razy idą w górę pensje dla pracobiorców, ceny za farby, oleje i wszystkie przybory drukarskie, nareszcie i cena za papier z każdym miesiącem jest wyższa.

W miarę drożyzny i my zniewoleni jesteśmy podwyższyć abonament. Na miesiąc luty „Gazeta Olsztyńska” kosztować będzie

250 marek.

Z odnośnieniem przez listowego w dom 259 marek. Nie jest to na dzisiejsze stosunki cena wysoka i jeżeli niejednemu dziś jeszcze będzie się wydawało dużo to za 14 dni napewno będzie to tylko drobny wydatek.

W porównaniu do innych gazet jest nasza gazeta zawsze najtańszą. Można śmiało liczyć z tem, że tańsze gazety niemieckie kosztować będą miesięcznie conajmniej 600 mk.

Do Was Szan. Czytelnicy zwracam się z prośbą ażebyście się nie dali zrazić przez ciągle podniesienie cen, do których zresztą już każdy przywyk. Do Was zwracamy się ażebyście trzymali się Waszej gazety która w zamian za Waszą wierność odwzajemni się tem, że w interesie Waszym śmiało i otwarcie występować i bronić będzie interesów Waszych.

Kwit do zapisania Gazety znajduje się na czwartej stronie i prosimy z niego jak najprędzej skorzystać ażeby nie nastąpiła przerwa w dostawie.

Wydawnictwo
„Gazety Olsztyńskiej”

Przegląd polityczny. Polska.

Skompletowanie gabinetu Sikorskiego.

Warszawa. (PAT.) Według informacji ze strony urzędowej dzisiaj wieczorem nastąpi nominacja ministra skarbu i przemysłu i handlu. Tekę skarbu obejmie p. Władysław Grabski, były prez. ministrów, zaś tekę przemysłu i handlu byłby minister Osowski. W ten sposób gabinet gen. Sikorskiego zostanie ostatecznie skompletowany i w pełnym składzie przedstawi się sejmowi dnia 16-go. bm. Minister Grabski piastował tekę min. skarbu w poprzednich gabinetach i na tem stanowisku był inicjatorem reformy finansów, polegającej przede wszystkim na nojnowszej metodzie ściągania podatków. Ustąpił on ze swego stanowiska z powodu wycofania się prawicy z koalicyjnego gabinetu Witosa. Obecnie po uchwałach konferencji b. ministrów, zwolanej przez prez. Rzeczypospolitej, na której poglądy jego uzyskały nżnanie wszystkich uczestników, obejmie swój urząd celem doprowadzenia do równowagi i uzdrowienia finansów Rzeczypospolitej do końca. Znany ze swoich umiarkowanych przekonań jest człowiekiem niezwykle energicznym i znany z ofiarności na sprawy publiczne. Szczegółowy program finansowego ujawnione zostaną w ekspozycji, które min. Grabski na najbliższym posiedzeniu sejmowym przedstawi. Nowy minister handlu z zawodu prof. szkoły przemysłowej, należał przez długi czas do gabinetu handlowego Polski. Uchodzi on za polityka nowoczesnego i gruntownie znającego swój reżort.

Konflikt polsko-litewski.

Wilno. (Tel. wł.) Jak donoszą dzienniki polskie, litwini wtargnęli do pasa neutralnego między Litwą i Polską i zajęli wieś Krzywolesie (?) i podobno mieli zająć inne miejscowości, przekraczając nawet w niektórych miejscach pas neutralny. Kilka wiosek spalili i zabili.

P. Prezydent Wojciechowski nawoływa do zapomnienia o różnicach partyjnych.

Warszawa, (PAT.) Wczoraj wieczorem odbyło się w Belwederze przyjęcie wydane przez p. prezydenta Rzeczypospolitej, w którym wzięli udział: prezes rady ministrów p. Sikorski, marszałek sejmu Rataj, prezydent Najwyższej Izby kontroli państwa Żarnowski, wicemarszałkowie Moraczewski, Skyda i Odyk, oraz posłowie: Daszyński, Rudziński, Ciaciński, Dubanowicz, Thor, Wachowiak, Tarasiewicz, Ulla, Smiarowski, Bartłicki, Głębicki, Dąbski, Dębski, Sey-

da Marjan, Klernik, Wasileczuk, Łypaciewicz, adiutant przyboczny, oraz sekretarz Potocki.

W czasie wieczery p. prezydent wygłosił następujące przemówienie:

Panie marszałku, panowie posłowie. Szczęśliwy jestem, że mogę Was powitać w tym domu przy jednym stole. Obowiązkiem prezydenta Rzeczypospolitej jest potęgować siły przyciągające obywateli i czujnie odwracać wszelkie zło i niebezpieczeństwo, zagrażające całości. Obowiązkiem waszym panowie jest, być wiernymi wyrazicielami woli całego narodu, nie dać się skłapać żadnym instrukcjami sprzecznymi z dobrem Rzeczypospolitej. I w konstytucji i nad trybuną sejmową złotymi głoskami wyryto: Salus Rei Publicae suprema lex. Ten rozkaz łączy nas w jedno, wobec niego trzeba zapomnieć o tem, co nas dzieli, usuwać różnice częściowo błahie i główny nacisk kłaść na punkty wspólne. I dla całego świata mamy okazać, że Polacy mogą i umielać działać zgodnie. Nie będzie szczęścia w naszych domach, jeżeli nie będzie go w ojczyźnie. Wierzę, że silne poczucie rzeczywistości i odpowiedzialności będzie kierowało Was panowie przy rozstrzygnięciu najważniejszych spraw państwowych. Składając sejmowi odrodzonej Rzeczypospolitej serdeczne życzenie, aby złotymi głoskami pisał się w historii parlamentaryzmu polskiego: Twoje ręce panie marszałku toast: Niech żyje sejm!

wyraził ufność, że w myśli... wspólna praca władzy wykonawczej i ustawodawczej wyda najkorzystniejsze rezultaty dla dobra... w której... w której... Przemówienie swoje zakończył marszałek toastem na zdrowie prezydenta.

Rozłam wśród ewangelików w Polsce.

Warszawa. (AW.) Przebieg posiedzenia synodu ewangelickiego był bardzo ożywiony a nawet burzliwy. Obradowano w sprawie przyszłej organizacji, składu i sposobu wyrobu przyszłego synodu.

Członkowie synodu Polacy proponowali, aby listy kandydatów do synodu były wystawiane przez zgromadzenia djecerjalne, złożone — jak wiadomo — z przedstawicieli duchowieństwa ewangelickiego, i wiernych. Niemieccy członkowie synodu domagali się kategorycznie, aby nie tylko same wybory przeprowadzone były przez ogół parafjan, ale aby i listy kandydatów proponowane były przez samych parafjan. W praktyce mogłoby to grozić nie pożądanym wzmocnieniem w życiu kościelnym żywiółów jak dotąd nie zawsze poprawnie zachowujących się wobec państwa polskiego.

Ponieważ członkowie synodu Niemcy nie zgodzili się na racjonalny kompromis, mimo poważnych ustępstw poczynionych przez część polską synodu, późnym wieczorem widzieli się zmuszeni opuścić zgromadzenie w liczbie 65, składając deklarację protestującą przeciw nieprzejędanemu stanowisku niemieckiej części synodu, mającej na zgromadzeniu obecnym pewną większość głosów, mianowicie 58 procent przeciw 42 procent. W prezydium synodu zostało po opuszczeniu sali obrad przez Polaków zaledwie 2 członków.

Niemcy.

Parlament niemiecki protestuje.

Berlin. Sobotnie plenarne posiedzenie parlamentu niemieckiego rozpoczęło się o godz. 2 i pół pop. Wszystkie loże dyplomatyczne i wszystkie trybuny były przepełnione. Po zagajeniu posiedzenia odczytał marszałek parlamentu Loeb deklarację rządu o zajęciu zagłębia Ruhry przez wojska francuskie. Deklaracji tej wysłuchali posłowie stojąco z wyjątkiem komunistów, którzy z miejsc się nie podnieśli. Kolejno zabrał głos kanclerz Rzeszy Cuno, który, przedstawiwszy ostatnie wypadki, wyjaśniał że wedle zasad prawnych okupację zagłębia Ruhry należy potępić, a powoływanie się Francji na klauzulę traktatu wersalskiego nie może mieć miejsca, ponieważ nie gdzie indziej jak właśnie w Izbie deputowanych oświadczone, że rła wypadek niewykonania zobowiązań przez Niemcy. Kanclerz przyrzekał zastosować się do... Kanclerz stwierdza przeto, że prawnie i traktat...

Teatr Polski.

Koło Amatorskie w Olsztynie urządza
w niedzielę dn. 21. stycznia 1923 r.
po południu o godz. 4-tej
na sali w »Hotelu International«

PRZEDSTAWIENIE TEATRALNE.

Odegrane będą:

1) Wesele Zosi

Sztuka ludowa ze śpiewami przez
Fr. Domnika.

2) Adam i Ewa

Krotochwila z muzyką i śpiewami w 2 aktach
przez A. Jankowskiego.

Po przedstawieniu:

ZABAWA z tańcami.

Wstęp tylko dla członków towarzystw
polskich i Związku Polaków.

**Początek punktualnie
o godzinie 4-tej po poł.**

Otwarcie kasy o godz. 1/24 tej.

O liczny udział rodaków tak z Warmji,
Mazur jak i z Powiśla uprasza

**Zarząd i Komitet
zabawowy.**

Specjalnych zaproszeń nie wysyła się.

Bilety po 200, 150 i 75 marek nabyć
można w księgarni »Gazety Olsztyńskiej«.

W KASIE LUDOWY

w OLSZTYNIE

Hotel International, Bahnhofstr. 87
placi od depozytów

rocznie wyp. . . . . po 10 %
półrocznie „ . . . . . „ 8 %
kwartalne „ . . . . . „ 6 %
dziennie „ . . . . . „ 4 %

Od pożyczek bierze się po 15 % i 1 %
provizji.

Otwarty dziennie przed poł. od 9 - 2 godz.
Zarząd.

Na walnym zebraniu w Olsztynie, **zamie-
niono mi moją łaskę.** Jest żółta i zupełnie
nowa i gładka. Uprasza ją oddać u p. Czer-
lickiego, Hotel International.
Bartsch, sekretarz na Powiśle.

Ubranie

dla średniej figury na sprzedanie.

Dolno Kościelna 12.

Poszukuję od zaraz nieznanego

kuczera.

Goryński, proboszcz w Kobułfach
Kobulten p. Bischofsburg.

GROMNICE

poleca

Księg. J. Pieniężnej, Olsztyn.

Kupuję lasy,

drzewa obrobione i opałowe dla
mojej firmy płacąc najwyższe ceny dzienne.

Franciszek Beuth,
St. Marcinkowo.

ZŁOTO
pierścionki
zegarki
łańcuszki

SREBRO
ułamki
i
stare monety

PLATYNE
kontakty
i sztuczne stare
zęby

Kupuje po najwyższych cenach
przy obliczeniu kursu i rzetelnej obsłudze

Tilsiter Edelmetall-Schmelz- und Walzwerke

Legier-Anstalt, G. m. b. H.

Skład główny w Tylży, filje w Królewcu, Wystruci, Ilawie i Ejdkunach

Telefon 288.

Olsztyn, Rynek 18 I Tr.

Telefon 288.

Najhorzystniejsza odstawa dla handlerzy.

Sprzedaż złota na sztuczne zęby we wszystkich złożeniach.

Księgarnia „Gazety Olsztyńskiej“

Rynek Rybny

Telefon Nr. 531

***
**

poleca obok książek do nabożeństwa, książek
treści światowej i dewocjonalji następujące rzeczy:

***
**

papiery listowe

luźno i w paczkach

kałamarze * aframenty * ołówki * tablice
rysiki * kleje * suszki * linijki * laki
zeszyty szkolne * bibuły * pióra * plu-
skiewki (Reisstifte) * serwetki papierowe *
koronki papierowe * papier krepowy *
papier do kwiatów * liście do kwiatów * drut
do kwiatów * wiązarki do chrztu polskie i
niem. * pocztówki * karty do grania * po-
wieszowania na imieniny, urodziny, zaręczyny, ślub

* * * * *

Jako najstósowniejsze podarki ślubne polecamy:

Obrazy świętych w ładnych ramkach

* * po znacznie niższych cenach. * *

Post-Bestellschein.

Für den Monat Februar 1923 bestellt Herr/Frau

Exem- plare	Benennung der Zeitung	Bezugs- zeit	Betrag	
			Mark	Pf.
1	Gazeta Olsztyńska, Allenstein	Februar Bestell- geld	250 9	— —

Quittung.

Obige ..... Mark sind heute richtig bezahlt.

1923.

Post-Annahme.